

Herøy kommune

Et hav av muligheter

Politiske behandlinger:

Formannskapet 14.05.2024

Kommunestyret 18.06.2024

PLANER I KOMMUNESTYREPERIODEN

Planstrategi 2024-2028

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	1
1.1 Innledning.....	1
1.2 Regionale føringer – Fylkesplan for Nordland.....	2
1.3 Lokale føringer.....	2
2. Plansystemet i Herøy kommune.....	3
3. Utviklingstrekk i Herøy kommune.....	4
4. Gjennomgående perspektiv.....	6
4.1 FNs bærekraftsmål.....	6
4.2 Miljø og klima.....	6
4.3 Folkehelse og sosial bærekraft.....	7
4.4 Samfunnssikkerhet og beredskap.....	7
5. Teknisk.....	9
6. Helse- og omsorg.....	9
7. Oppvekst- og kultur.....	10
8. Nærings- og samfunnsutvikling.....	11
9. Personal- og fellestjenester.....	12
10. Planbehov.....	13

1. Innledning

1.1 Innledning

Formålet med kommunens planstrategi er å prioritere kommunens samlede planbehov i kommunestyreperioden, og bestemme om kommuneplanen skal revideres.

Kommunal planstrategi utarbeides første året i ny kommunestyreperiode og skal vedtas senest ett år etter konstituering av nytt kommunestyre.

Planstrategiarbeidet gir det nye kommunestyret mulighet til å sette fokus på de planoppgaver som bør startes opp eller prioriteres for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planleggingen skal være behovsstyrt og skal ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Planstrategien er ikke rettslig bindende.

Den kommunale planleggingen skal gjenspeile overordnede mål og føringer. Forpliktelser Norge har påtatt seg gjennom internasjonale traktater og konvensjoner, lovkrav, føringer og retningslinjer fra nasjonale og regionale myndigheter må tas hensyn til i den kommunale planleggingen.

Regjeringen legger vekt på fem satsningsområder:

- Samordning og samarbeid i planleggingen.
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn.
- Velferd og bærekraftig verdiskaping.
- Klima, natur og miljø for framtida.
- Samfunnssikkerhet og beredskap.

De regionale og lokale myndighetene har sentrale oppgaver med å håndtere disse områdene. Det gjelder alle kommuner, uavhengig av størrelse og kompetanse. Planlegging er et av deres viktigste verktøy.

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Plan- og bygningsloven § 10-1.

Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til en bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Plan- og bygningsloven § 8-2

Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

1.2 REGIONALE FØRINGER – FYLKESPLAN FOR NORDLAND

Fylkesplan for Nordland 2013-2025 har tre hovedmål med undermål og strategier.

Målområde 1 – livskvalitet

Alle skal kunne utvikle sine evner, ferdigheter og interesser og ha gode levekår. Den samfunnskapital som ligger i at mennesker trives, mestrer hverdagen og bidrar aktivt til fellesskapet ut fra egne ressurser og muligheter, er avgjørende.

Alle innbyggere i Nordland skal ha muligheten til en meningsfylt og aktiv fritid med et variert kulturliv. Kultur skaper identitet og tilhørighet i et lokalsamfunn, og gir grunnlag for økt trivsel, bolyst og inkludering av ulike grupper i fellesskapet. Kunst, kultur og idrettstilbud er viktige elementer i livskraftige steder. Gode møteplasser er grunnleggende for utvikling av sosiale relasjoner og trivsel.

Målområde 2 – livskraftige lokalsamfunn og regioner

Nordland skal ha attraktive og funksjonelle lokalsamfunn og regioner, med samarbeid mellom kommuner og regioner. Det skal utvikles robuste samfunn med velfungerende infrastruktur og god omstillingsevne basert på stedets egenart og gode og funksjonelle arenaer for kunst, kultur, fysisk aktivitet og idrett i alle regioner. Det skal legges til rette for gående og syklende samt gode kollektivløsninger.

Nordlands befolkning skal ha tilgang til fleksible og robuste utdanningstilbud. Man ønsker å samordne innsatsen og utvikle et forpliktende samarbeid mellom regionale kompetanseaktører. Det skal tilrettelegges for desentraliserte og fleksible utdanningstilbud i regionene og utvikle rådgivertjenesten i skolen.

Målområde 3 – verdiskaping og kompetanse

Kompetanse og forsknings- og utviklingsaktivitet (FoU) skal økes, og Nordland skal ha tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. Dette skal skje gjennom stimulering til nyetableringer, omstillinger og vekst i eksisterende bedrifter. Videre skal en ta i bruk Nordlands mangfoldige kultur, kulturmiljø og naturressurser som potensial for verdiskaping.

Nordland skal ha et konkurransedyktig, innovativt og bærekraftig arbeids- og næringsliv. Fylkeskommunen skal jobbe for å skape en bærekraftig samfunns- og næringsutvikling med god balanse mellom bruk og vern, hvor man foredler mest mulig av råvarene nærmest mulig der ressursene finnes. Man skal styrke kunnskapsbasert næringsutvikling innen sektorer hvor

Nordland har spesielle fortrinn, og en skal legge til rette for effektive og miljøvennlige godstransporter.

1.3 LOKALE FØRINGER

Kommuneplanens samfunnsdel Herøy 2023-2035

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt Herøy kommunestyre 20. juni 2023. Kommuneplanen er hele kommunenes overordnede, langsiktige styringsdokument:

- Styringsverktøy for arbeidet i kommuneorganisasjonen og hele kommunesamfunnet.
- Alt vi gjør i Herøy kommune, skal forankres i samfunnsdelen.
- Planen er et resultat av et samspill mellom kommune, næringsliv og øvrig befolkning.

Viktige målsettinger for samfunnsdelen er at alle i kommunen skal kjenne på trygghet og glede gjennom gode tjeneste- og aktivitetstilbud, og vi skal ha en bærekraftig utvikling i næringslivet og den øvrige samfunns- og arealplanleggingen.

Samfunnsdelen har følgende visjons- og målstruktur:

Visjon

«Et hav av muligheter».

Satsningsområder:

1. Barn og unge
2. Helse og omsorg
3. Næringsutvikling
4. Herøy som bosted

Hovedmål:

1. Kvalitet, mangfold, trivsel og trygghet i oppvekst- og kultursektoren. Barn og unges interesser skal settes i førersetet for fremtidig utvikling.
2. Herøy skal være et godt sted å leve hele livet.
3. Satsningsvillig, nyskapende og trygg næringskommune som bygger på bærekraft og innovative løsninger.
4. Attraktiv bostedskommune med fokus på vekst i folketallet gjennom trivsel og gode tjenester.

2. Plansystemet i Herøy kommune

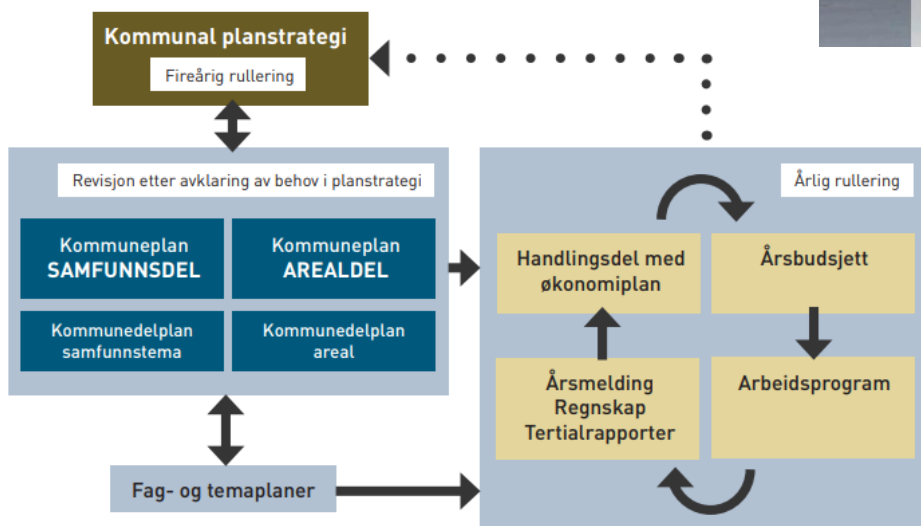
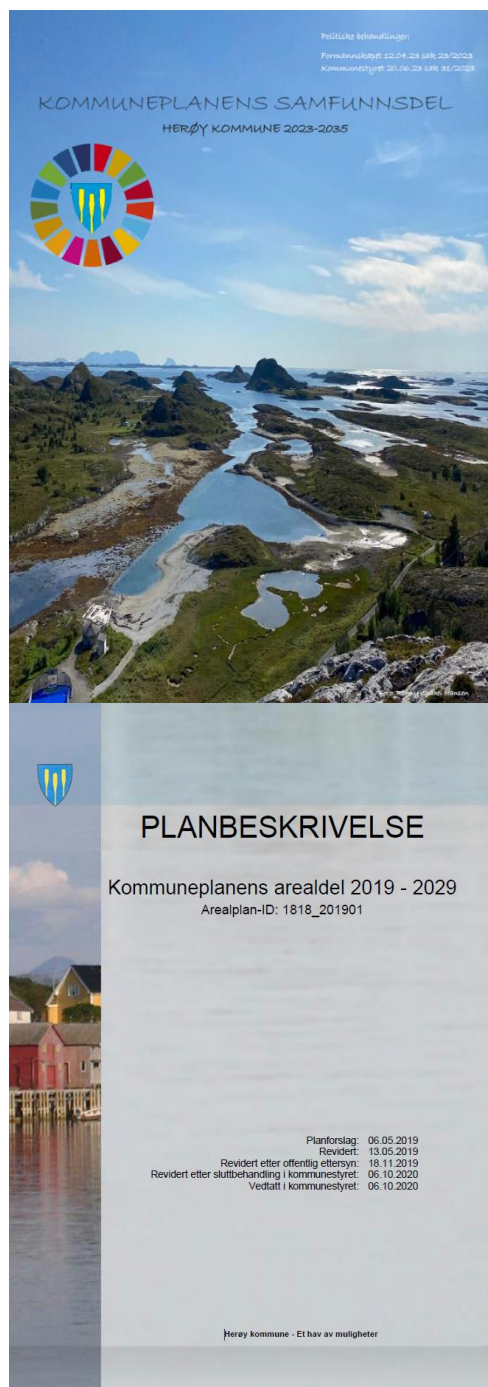
De overordnede styringsverktøyene i Herøy kommune er **Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035** og **Kommuneplanens arealdel 2019-2029**. Begge skal igjennom en revisjonsrunde i 2024.

Kommuneplanen er kommunenes viktigste verktøy for å legge til rette for ønsket samfunnsutvikling, arealforvaltning og tjenesteproduksjon.

Samfunnsdelen må gi en klar retning og ha tydelige satsningsområder. Bestemmer kommunestyret at samfunnsdelen skal revideres, bør revisjonen være gjennomført i løpet av de første halvannet år av kommunestyreperioden. Samfunnsdelen fungerer som et bestillingsverk til både kommuneplanens arealdel og underliggende kommunedelplaner og tema- og sektorplaner.

Det er viktig at de strategiske valgene og satsningsområdene i samfunnsdelen, blir synliggjort i økonomiplanen. Det må være mulig å se hvordan prioriteringer i samfunnsdelen er fulgt opp når en leser økonomiplanen.

I et rullerende kommunalt plansystem vil det løpe to «planhjul» - årshjulet og fireårshjulet. Hvert fjerde år tar kommunestyret stilling til om kommuneplanen skal revideres. Denne rulleringen kalles ofte fireårshjulet. Den kommunale planstrategien utgjør derved navet i det fireårige planhjulet. I tillegg løper årshjulet med årlig rullering av økonomiplan, årsbudsjett og rapportering gjennom årsmelding/regnskap.

3. Utviklingstrekk i Herøy kommune

Befolkningsutvikling og sammensetning

Det er pr. 4. kvartal 2023 registrert 1 842 innbyggere i Herøy kommune. Kommunen har siden 2010 opplevd en jevn, men svak befolkningsvekst, og befolkningsframskrivingene til SSB antyder at folketallet skal øke videre mot 1 913 innbyggere i 2030 og 1 931 i år 2050.

Befolkningsveksten skyldes i hovedsak tilflytting av arbeidsinnvandrere og bosetting av flyktninger. Framskrivningene som her vises, følger hovedalternativet for befolkningsutvikling. Man anser disse prognosene for å være noe ambisiøse, så det må jobbes godt for å imøtekomme disse tallene.

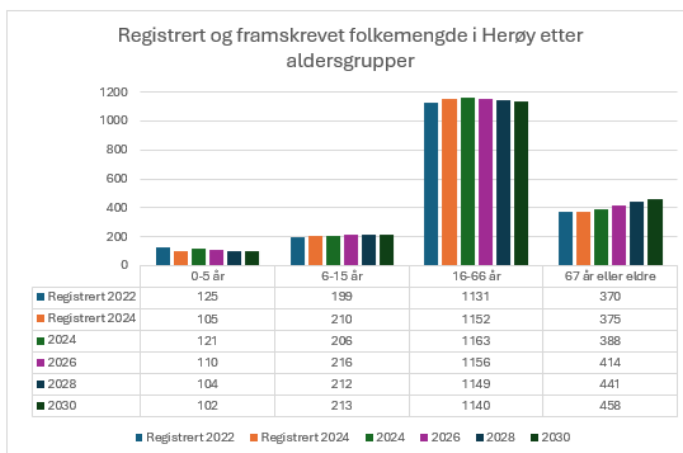
Framskrivningene mot år 2030 viser også at innbyggerne som er fra 0-5 år er ventet å synke i antall fra 121 i 2024 til 102 i 2030. Dette er en vesentlig nedgang og uheldig for vekst i folketallet.

Det er gjenspeilet et generasjonsskifte i kommunen i løpet av de neste ti årene, noe som fører til at kommunen må rekruttere til en rekke kompetanstillinger, slik som sykepleiere, lærere og ingeniører. Det vil med bakgrunn i dette være viktig for kommunen å tilrettelegge for videre utvikling av næringslivet, og tilrettelegge for barnefamilier og yngre innbyggere gjennom å styrke og markedsføre kommunens fortrinn.

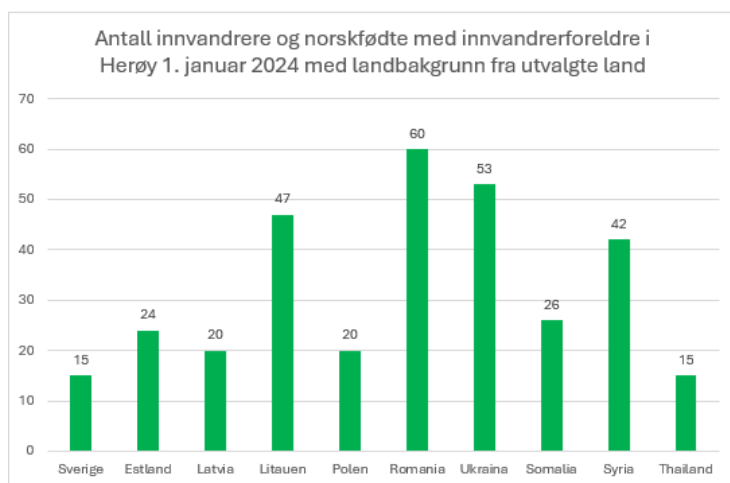
Tendensen fra SSBs framskrivninger viser at vi blir flere eldre i tiårene som kommer, samtidig som representasjonen i yrkesaktiv alder går ned. Status viser også at rundt 23 % av befolkningen i Herøy utgjøres av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Tilsvarende for Nordland fylke og hele landet er henholdsvis 13 % og 21 %. I Herøy kommune er det få innvandrere i den eldste delen av befolkningen, og dermed er innvandrerandelen desto høyere blant barn og unge i den yrkesaktive delen av befolkningen. Inkluderings- og integreringsarbeidet inn imot denne gruppen er derfor svært avgjørende for opprettholdelse av folketallet. I tillegg er potensialet for arbeidskraft større enn det man utnytter i dag.

	Hovedalternativet (MMMM)									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1818 Herøy (Nordland)										
0-5 år	125	122	121	114	110	104	104	103	102	
6-15 år	199	206	206	210	216	215	212	215	213	
16-19 år	86	78	80	82	74	80	81	75	80	
20-66 år	1 045	1 070	1 083	1 080	1 082	1 078	1 068	1 057	1 060	
67 år eller eldre	370	381	388	403	414	425	441	459	458	

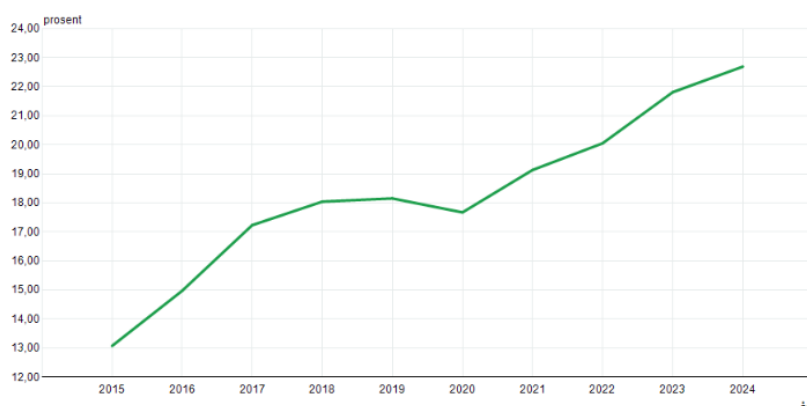
Framskrevet folkemengde 1. januar 2024, etter region, alder, statistikkvariabel og år. Kilde: SSB

Framskrevet folkemengde 1. januar 2024, etter alder og år. Herøy (Nordland), Hovedalternativet (MMMM). Kilde: SSB

Personer med innvandrerbakgrunn. Utvalgte land. Kilde: SSB

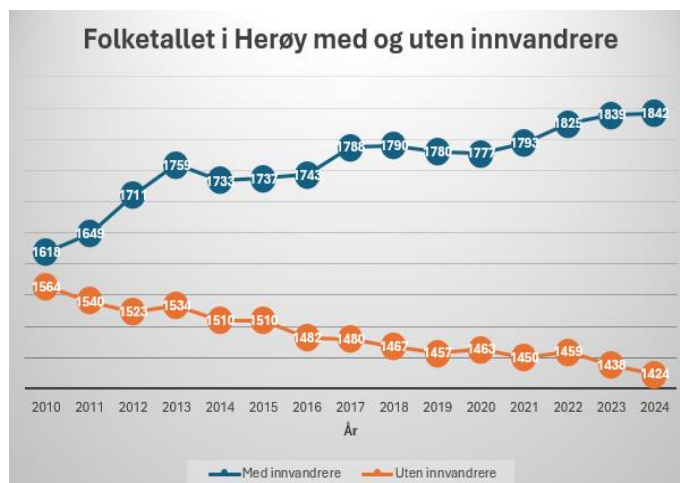
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter år. Herøy kommune (Nordland). Kilde: SSB

Levealderen øker som en konsekvens av høyere levestandard og gode helsetjenester. Dette er en utvikling som vil få betydning for tilrettelegging og utvikling av de kommunale tjenestene i tiden fremover. Det blir færre yrkesaktive for hver pensjonist, noe som også er symptomatisk for landet for øvrig.

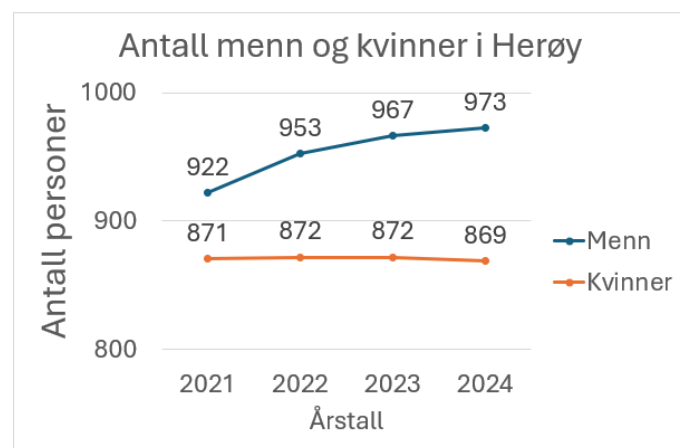
Statistikk fra 2010 og frem til i dag viser tydelig innvandringens betydning i opprettholdelsen av innbyggertallet. Figuren på siden viser hvordan det økende antallet innvandrere fører til at folketallet øker i stedet for å minke. Gruppen med flyktninger endres over tid. I løpet av de to siste årene har f.eks. 1/3 av innvandrere med landbakgrunn fra Syria forlatt kommunen, mens antallet innvandrere med landbakgrunn fra Ukraina har økt fra 0 til 53.

Overskuddet av menn i Herøy kommune er på sitt rekordhøye, og det er nå 12 % flere menn enn kvinner. Samtidig som antallet menn har økt vesentlig, ser man at antallet kvinner holder seg stabilt. Med denne kjønnsfordelingen synker også fødselstallene.

Et lyspunkt er at mange flytter til Herøy. I 2023 var det registrert 140 innflyttinger, men det er også mange utflyttinger. Nettoinnflyttingen endte på 17 personer.

Kilde: SSB

Kilde: SSB

4. Gjennomgående perspektiv

Det vi her kaller gjennomgående perspektiv, er utvalgte temaområder som samtlige kommunale virksomhetsområder skal forholde seg til i kommunestyreperioden. Disse temaområdene må virksomhetene gjøre seg kjent med og hensynta i egen planlegging og drift.

4.1 FNAs bærekraftsmål

FNAs 17 bærekraftsmål trådte i kraft høsten 2015. Regjeringen har bestemt at disse målene skal utgjøre det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Derfor er det viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for kommunens samfunns- og arealplanlegging (Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, KDD 20.06.2023).

For å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling er det avgjørende å se de tre dimensjonene innenfor bærekraftbegrepet, økonomi, miljø og sosiale forhold i sammenheng. Verden henger sammen, og man kan ikke lenger snakke om mine og dine problemer, de alle er våre felles problemer og utfordringer. Fattigdom, klimakrise og sosial ulikhet er alles ansvar. Bærekraftsmålene danner et internasjonalt sammenlikningsgrunnlag som hjelper oss med å sette kommunens innsats inn i en global kontekst. Dette gjelder alle kommuner, uavhengig av størrelse og kompetanse. Herøy kommune må ta sin del av ansvaret, og bruke planlegging som vårt viktigste verktøy.

Selv om man skal jobbe med alle bærekraftsmålene i Herøy kommune, har man likevel valgt å prioritere et utvalg som vi ønsker å rette særlig innsatsfokus mot, dette gjennom kommuneplanens samfunnsdel. Målene er valgt med bakgrunn i vårt geografiske utgangspunkt og lokale interesser.

Prioriterte bærekraftsmål for Herøy kommune:

Mål nr. 3: God helse og livskvalitet.

Mål nr. 4: God utdanning.

Mål nr. 9: Industri, innovasjon og infrastruktur.

Mål nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Mål nr. 14: Livet i havet.

Mål nr. 17: Samarbeid for å nå målene.

For å nå målene vi har satt oss, trenger vi alle med på laget. Gjennom en ganske ny samfunnsdel i kommuneplanen, opplever vi i Herøy kommune at vårt overordna planverk er i ferd med å ta form, og vi kan for alvor begynne å jobbe for å sette oss i en posisjon som imøtekommer forventningene om en bærekraftig,

rettferdig og positiv fremtid, med bærekraftsmålene som hovedpulsåren i planleggingen.

4.2 Miljø og klima

Miljømessig bærekraft handler om å benytte og utnytte naturressurser på en måte som ikke forringer jordens økosystemer for kommende generasjoner.

Kommunen har et særskilt ansvar for å ivareta naturtyper, arter og leveområder på lang sikt. Rapporten fra FNAs naturpanel (2019) viser at naturens tilstand blir stadig dårligere, og at situasjonen er alarmerende. Menneskers bruk av arealer er den desidert største årsaken til tap av naturmangfold. Nedbygging av natur, industrialisering av jord- og skogbruk, veianlegg, strømkabler m.m. medfører tap og fragmentering av gjenværende leveområder. Det er derfor viktig at kommunen fokuserer på å bevare og restaurere naturmangfoldet gjennom gode arealplaner og reguleringsplaner. I tillegg til bevaring av viktige naturtyper og enkeltforekomster av rødlistearter, er det essensielt at også økologiske funksjonsområder ivaretas og eventuelt restaureres. Bryter man ned leveområder, uten å sikre nye områder og biotoper, er det ikke lenger arter å bevare - det er derfor viktig å se på helheten.

Gjennom bevisst og bærekraftig arealforvaltning og dialog med utbyggere, kan kommunen sørge for å styrke gjenbruk og fortetting av allerede utbygde områder, samt vern av grøntområder i byggesonen. Videre er mangfoldig natur og et sunt ytre miljø avgjørende for vår helse og trivsel. Grønne areal kan ha store positive effekter på biologisk mangfold og livskvalitet, også i byområder.

Klimautfordringene er den største utfordringen verdenssamfunnet står ovenfor. De største kildene til utslipp av klimagasser i Herøysamfunnet er sjøfart (med stor overvekt), jordbruk og avfall og avløp. For å oppnå lavutslippssamfunnet i henhold til Parisavtalen, krever det mer omfattende, strukturelle endringer i hvordan vi produserer og forbruker varer, produkter og energi i en omfattende omstilling i samfunnet. En stor utfordring er å legge til rette for et mer sirkulærøkonomisk tankesett.

Klimaendringene krever at vi planlegger for bærekraftig klimatilpasning og et robust samfunn. Kommunen spiller en nøkkelrolle i omstillingen til et miljømessig mer bærekraftig samfunn. For å løse og håndtere utfordringene vi står ovenfor, er det avgjørende at klima, miljø og bærekraftsmålene er et gjennomgående perspektiv i Herøy kommunes planverk og vedtak.

4.3 Folkehelse og sosial bærekraft

God helse skapes der vi lever livene våre: hjemme, på jobb, på skolen, i barnehagen, i lag og foreninger og i nærmiljøet. Hver innbygger har selv hovedansvaret for egen helse, og vår livsstil og hvordan vi velger å leve livet får betydning for hvordan helsen blir senere i livet. Samtidig har vi som kommune et særlig ansvar for å legge forholdene til rette for at alle motiveres og gis mulighet til å ta vare på egen helse.

Folkehelsearbeidet har mye til felles med den sosiale dimensjonen i FNs bærekraftsmål. Både sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som setter menneskelige behov i sentrum, gir sosial rettferdighet og like livssjanser for alle, legger til rette for at mennesker som bor i lokalsamfunnet kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen og legger til rette for deltakelse og samarbeid.

Folkehelsearbeidet skal bidra til å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. Gjennom godt folkehelsearbeid vil man oppnå trivsel og god helse for alle i kommunen, og alle samfunnssektorer og alle nivåer i Herøy kommune har ansvar for å fremme dette perspektivet. Fokus på tilrettelegging for aktivitet i alle aldersspenn i befolkningen vil være et godt utgangspunkt, og vil være avgjørende for å oppnå sunne og friske innbyggere i kommunen. Fysisk helse påvirker også i stor grad den psykiske helsen, og det er viktig at kommunen fokuserer på begge aspektene og ser disse i sammenheng.

4.4 Samfunnsikkerhet og beredskap

Kommunen har en sentral rolle i den nasjonale beredskapen. Viktige oppgaver for kommunen er å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, og utvikle trygge og robuste lokalsamfunn.

Herøy kommune jobber helhetlig og systematisk med samfunnsikkerhet og beredskap. Til grunn for arbeidet skal den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen for Herøy ligge. I analysen skal relevante uønskede hendelser som kan påvirke befolkningens sikkerhet og trygghet være kartlagt og vurdert.

Risiko- og sårbarhetsbildet er dynamisk, komplekst og sammensatt. utfordringer som påvirker samfunnsikkerheten spesielt, er de indirekte og direkte konsekvensene av klimaendringene, smittsomme sykdommer (pandemier, epidemier), spenningen i den sikkerhetspolitiske situasjonen og det digitale rom. Dette medfører at kommunen i større

grad enn tidligere må forberede seg på sikkerhetspolitisk krise, smittsomme sykdommer, væpnet konflikt og klimaendringer i årene fremover for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet på en god måte.

Forebygging, beredskap og krisehåndtering av hendelsene angår alle og forutsetter et tverrsektorielt og koordinert samarbeid både internt mellom avdelingene i Herøy kommune, men også med eksterne samfunnsikkerhets- og beredskapsaktører. For å være godt rustet til å møte utfordringene på en god måte, skal kommunen integrere samfunnsikkerhetsarbeidet i alle planer og planprosesser. Blant annet må den helhetlige ROS-analysen legges til grunn for ROS-analyser på sektorområder, i arealplan og reguleringsplaner. På denne måten vil kommunen kunne verne om viktige samfunnsverdier som liv og helse, men også kritiske samfunnsfunksjoner på alle nivå i kommunen.

Særlig viktig for kommunen de kommende årene, er å skape gode arenaer for å styrke samarbeidet og koordineringen innen samfunnsikkerhet og beredskap på tvers av sektorer i kommunen, men også med eksterne samfunnsikkerhetsaktører og nabokommuner.

Aqua Bound
Spirit

5. Teknisk

Teknisk sektor produserer mange forskjellige tjenester i hele kommunen. Hovedoppgavene er å levere sikkert drikkevann, sikre trygge veier for alle brukere, renhold, drift og vedlikeholde kommunale bygg og anlegg, levere gode kart- og digitale tjenester, utarbeide kommunens overordnede arealplaner og behandle plan- og byggesaker.

Organisasjon

Teknisk sektor har i den foregående perioden hatt betydelige utskiftninger på personellsiden. Som følge av et generasjonsskifte vil dette også kunne prege den kommende planperioden. Rekruttering av nødvendig kompetanse er utfordrende, så det er avgjørende å fremstå som en attraktiv kommune og arbeidsgiver. Arbeidsoppgavene på sektoren spenner vidt. Det kreves alt fra døgkontinuerlig drift av kommunens infrastruktur, bygging av ny infrastruktur, til saksbehandling av saker innen eiendom, trafiksikkerhet, bygg, miljø, plan og vann og avløp.

Saksbehandling

Forvaltningsavdelingen har i særlig grad hatt utfordringer på bemanningssiden de senere årene. Situasjonen ser imidlertid noe lysere ut nå, og det vil kunne leveres raskere saksbehandling med fortsatt god kvalitet og god service til innbyggerne og næringslivet. Saksbehandling etter plan- og bygningsloven i Herøy kommune er i stor grad preget av at kommuneplanens arealdel er tuftet på gamle planer, som gjør saksbehandlingen tidkrevende.

Kommuneplanens arealdel

Planen skal vise arealforvaltningen i et samfunnsutviklingsperspektiv, og er klar for en revisjonsrunde. Arbeidet er i gang og er ventet ferdigstilt og vedtatt i løpet av sommeren 2025. Denne tar utgangspunkt i føringene kommuneplanens samfunnsdel gir gjennom sine arealstrategier. Klimahensyn og naturmangfold med spesielt FNs bærekraftsmål, regionale føringer og nasjonale forventninger, i tillegg til de lokale føringene, vil være fokus i revisjonen av kommuneplanens arealdel.

Teknisk drift

Driftsavdelingen har tradisjonelt hatt ansvar for drift og vedlikehold av kommunale bygg og anlegg. Etter en omorganisering i 2023 er også renholdstjenesten blitt del av driftsenheten. Foruten renhold, drift og vedlikehold ligger også investeringstiltak og nybygg i stor grad til denne avdelingen.

Prioriterte planer

Revidering av kommuneplanens arealdel vil gi et stort løft for teknisk sektor og gi anledning til en mye mer effektiv saksgang for kommunens innbyggere og næringsliv. Andre planer som vil få prioritet i den kommende perioden er blant annet; hovedplan vann og avløp, trafiksikkerhetsplan, og hovedplan vei.

6. Helse, omsorg og integrering

Helse- og omsorgsavdelingen leverer helse-, omsorgs- og sosialtjenester til hele Herøys befolkning. Tjenestene er i hovedsak hjemlet i lov eller forskrift. Tjenestene ytes blant annet i institusjon, omsorgsboliger, i den enkeltes hjem, legekantor, helsestasjon eller andre steder der det er naturlig og ønskelig for den enkelte. I tillegg gis det kommunale tjenester via det interkommunale samarbeidet NAV Ytre Helgeland og barnevernstjenesten Ytre Helgeland.

Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser, og det å ivareta innbyggernes helse er en viktig oppgave for kommunen som tjenesteyter. Kommunen må jobbe for å redusere helseutfordringer, utjevne levekårsforskjeller og tilrettelegge for forebyggende arbeid.

Forebyggende helsetjenester, rehabilitering og habiliteringstjenester brukes for å komme tidlig i samhandling med den enkelte for å understøtte og legge til rette for mestring og styrking av evnen til egenomsorg. Forebyggende tiltak til barn og unge er en del av oppgavene til helse og miljøtjenesten. Tjenestene er også rettet mot barn og unge i risiko og barn og unge med særlige behov.

Tidlig innsats er et bærende prinsipp i tilnærmingen og oppbyggingen av tjenestetilbudene. God samhandling og tverrfaglig tilnærming rundt barn og unge som har særskilte behov for koordinerte tjenester er nødvendig. Helse og miljøtjenesten bidrar med tiltak på individ- og gruppenivå, både på det forebyggende, helsefremmende og behandlende plan. Forebygging av barnefattigdom blir viktig for å utjevne sosiale forskjeller og hindre utenforskap. I tillegg vil innsats og tilbud til personer med rusutfordringer, psykiatriske tilstander og rus- og lidelser (ROP) være viktig.

Legetjenesten i kommunen har vært stabil, men fremover vil det være behov for å ivareta den daglige driften. Herøy kommune har en interkommunal legevaktsordning sammen med Dønna kommune.

Kommunen er med i et interkommunalt samarbeid med flere kommuner om nødnett og legevaktsformidling, der det er Helgelandssykehuset som leverer tjenesten.

Utfordringer i planperioden

Utfordringer vil være demografi, økning i eldre aldersgrupper, økt etterspørsel etter tjenester, færre i yrkesaktiv alder, flere unge i utenforskap og barn i familier med lavinntekt.

Flere eldre innbyggere og tall fra FHI tilsier en forventning om en dobling av antallet personer med demens frem mot 2050, dette vil øke behovet for helse- og omsorgstjenester. Denne gruppen og deres pårørende trenger tiltak tidlig i sykdomsforløpet for å utsette behov for institusjonsplass. Dette vil påvirke hvordan kommunen planlegger og innretter hele Herøy-samfunnet i fremtiden.

Helse, omsorg og miljøtjenesten har spesielt utfordringer med å dekke behovet for kompetent arbeidskraft, og kan føre til vedvarende mangel på personell og kompetanse innenfor sektoren. Disse utfordringene vil forsterkes som følge av den demografiske utviklingen. Derfor må kommunen i større grad planlegge for at tilgang på arbeidskraft og kompetanse blir stadig mer begrenset. Kommunens fremtidige behov for årsverk vil avhenge av hva kommunen prioriterer innenfor tidlig innsats og forebyggende tiltak. Om ikke noe gjøres vil det med stor sannsynlighet være behov for 10-15 flere årsverk frem til 2040.

Som konsekvens av samhandlingsreformen, har pasientene kortere liggetid på sykehuset. Flere og mer kompliserte og omfattende oppgaver ivaretas dermed i kommunen.

Kommunen har i liten grad utviklet og tatt i bruk ny velferdsteknologier for å effektivisere og legge til rette for at flere kan bo i egne boliger så lenge som mulig. Kommunen vil få en økende andel eldre, noe som vil påvirke etterspørsel etter hjemmetjenester, sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

Kommunen har ikke utarbeidet en overordnet plan for helse- og omsorgstjenester, men har noen temaplaner innen helse- og omsorg. Det må utarbeides en overordnet plan for helse- og omsorg, en plan som gir valg av retning og utvikling for kommunens fremtidige tjenester innen sektoren.

Kommunen tar del i det nasjonale arbeidet med å bosette flyktninger med beskyttelsesbehov. Herøy kommune startet med bosetting av 20 flyktninger i

2015, og i 2024 er det vedtatt å bosette 50 flyktninger. I 2021 ble det vedtatt bosetting av 13 personer, der det pr. i dag er bosatt 9. Bosetting av flyktninger vil bidra til en befolkningsøkning i kommunen, og følgelig vil dette bidra til økt etterspørsel etter kommunale tjenester som bolig, barnehage, grunnskole, voksenopplæring og helsetjenester. Herøy kommune har tjenester med kompetanse på integrering og bosetting.

Det er en nasjonal utfordring at innvandrere med fluktbakgrunn og kort botid i Norge, har lavere sysselsetting enn befolkningen for øvrig. Dette gir også utslag i at flere barn med innvandrerbakgrunn vokser opp i familier med lavinntekt. Det lokale næringslivet i kommunen oppfordres til å se på bosettingen som en ressurs, spesielt produksjonsbedrifter som også i dag benytter mye arbeidskraft fra utlandet. Flyktningene får norskopplæring før de er klare for arbeidslivet. Arbeidsinnvandrere får ikke dette tilbudet, og kan være en utfordring med tanke på integrering. Kommunens voksenopplæring og flyktningetjeneste samarbeider også med NAV Helgeland om kvalifisering og inkludering i det lokale arbeidsmarkedet.

Utforming av bygninger i og rundt sentrum har betydning for livsutfoldelsen, mestring, tjenestelevering, samhandling og samskaping. Det er viktig å sikre god medvirkning i arealprosessene og andre saker som berører den eldre aldersgruppen. Her må man sikre at de ulike rådene og aktuelle organisasjoner aktiviseres.

7. Oppvekst- og kultur

Oppvekst- og kulturavdelingen har ansvar for barnehager, skole, integreringsarbeid, allmenn kultur og ungdomsmedvirkning, idrett og friluftsliv.

Herøy kommune har som mål å ha gode oppvekstvilkår for barn og unge. Alle skal ha like muligheter til mestring, trivsel og utvikling.

Tidlig innsats er et bærende prinsipp i tilnærmingen og oppbyggingen av tjenestetilbudene. God samhandling og tverrfaglig tilnærming rundt barn og unge som har særskilt behov for koordinerte tjenester er nødvendig.

Barn og unge skal sikres innflytelse i saker som angår dem, og det skal satses aktivt på foreldrestøttede tiltak.

Barnehagen skal bidra til å gi barn en god og omsorgsfull start. Barna skal oppleve skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen anerkjenner barndommens egenverdi, og skal bidra til trivsel og glede i lek og læring.

Skolen skal ruste elevene i nåtid og for fremtiden, gjennom opplevelse av trygghet, trivsel, mestring og lærelyst. Dette innebærer at alle skal jobbe for et trygt, godt og inkluderende læringsmiljø, der det er nulltoleranse for mobbing. Vi skal ha elever med god faglig kompetanse. Det skal legges til rette for et godt samarbeid mellom hjem og skole, og for en lærende skole med et profesjonelt samarbeid til elevens beste.

«*Laget rundt barnet*» i Herøy kommune vektlegger samhandling mellom barnehage, skole, helsestasjon, miljøtjenesten og flyktningstjenesten.

En ny oppvekstplan skal utarbeides i planperioden, og vil gi konkrete tiltak for gjennomføring i barnehage og skole.

Det skal utarbeides en plan for kultur, idrett og friluftsliv. Denne planen vil vise veien for inkludering og mangfold i samspeilet med aktivitet.

Det skal jobbes med flere planer og strategier som fremmer læringsutvikling og trygghet, herunder språk,-lese,- og skriveplan, plan for overgang barnehage – skole, kulturell skolesekk og forebygging av vold og seksuelle overgrep.

8. Nærings- og samfunnsutvikling (NOS)

Nærings- og samfunnsutvikleren har ansvar for koordinering og ledelse av flere av kommunens store utviklingsprosjekter, og har en koordinerende rolle innen strategisk samfunnsplanlegging.

NOS skal i kommende planperiode, sammen med kommunalsjefer og enhetsledere, koordinere arbeidet med kommunens styringsdokumenter og overordna planer innenfor ulike sektorer. Dette vil blant annet innbefatte kommuneplanarbeidet som blir gjeldende på tvers av alle sektorer og enheter.

Norge er godt inne i det grønne skiftet, og NOS vil påse at også Herøy kommune følger denne veien, dette være seg gjennom koordinering av og arbeid med blant annet klimaplan og kommunedelplan for naturmangfold.

NOS har også en viktig rolle inn mot det lokale næringsliv, og skal være en aktiv part i dialogen mellom næringsliv og kommune, dette være seg både enkeltpersoner og næringsforening. Sammen med kommunedirektør har også NOS ansvar for saksbehandling av næringsfondssaker, og vil gjennom dette ha en dialog med alle innbyggere som ønsker å drive virksomhet, samt ha en veiledende rolle i forbindelse med dette. Som et talerør og samhandlingspart for næringslivet inn til den kommunale forvaltningen, kan NOS også bistå næringslivet i større saker hvor man ønsker å bli hørt på et høyere forvaltningsnivå og i diverse søkeprosesser.

I planperioden vil det utarbeides en strategisk næringsplan for Herøy kommune.

Kommuneplanens samfunnsdel

NOS ivaretok koordinerings- og utarbeidelsesansvaret i forbindelse med at ny kommuneplanens samfunnsdel ble ferdigstilt og vedtatt sommeren 2023. Denne ble til som følge av en prosess med betydelig medvirkning. Hovedfokus og innretning i planen har vært på kommunens rolle som samfunnsutvikler.

I planperioden skal det gjennomføres en rullering med mindre endringer av kommuneplanens samfunnsdel for Herøy kommune. Planen anses som fortsatt fersk og oppdatert i henhold til det som er forventet gjennom nasjonale forventninger og regionale føringer.

NOS vil også bli brukt til andre prosjekter og arbeid som har betydning for samfunnsutviklingen i Herøy kommune.

Folkehelsearbeidet skal være et viktig satsingsområde i Herøy kommune, dette er også nedfelt i kommunens overordna styringsdokument, kommuneplanens samfunnsdel. Innaktivitet er en av de store utfordringene i samfunnet, og en av faktorene som i aller høyeste grad øker risikoen for sykdommer. Intensjonen i folkehelsearbeidet i planperioden, er at det skal innarbeides i avdelingenes egne planer, og det ikke videreføres eller lages en egen plan på dette. På denne måten blir samtlige avdelinger tvunget til å hensynta dette aspektet i egen planlegging og utarbeidelse av aktuelt planverk.

9. Personal- og fellestjenester

Seksjon for personal- og fellestjenester består av funksjonene HR, kommunikasjon- og IKT, servicetorg, lønn/økonomi, politisk sekretariat og samfunnsikkerhet/beredskap.

Avdelingen ledes av stabs- og HR-sjef, og avdelingens viktigste bidrag er å sørge for at de tjenesteproduserende avdelingene får den hjelp og støtte de trenger for å kunne gjennomføre sitt samfunnsoppdrag, i tillegg til å fungere som kommunedirektørens forlengede arm i arbeidsgiverspørsmål.

Gjennom strategisk planverk, skal avdelingen være en støtte i gjennomføringen av vedtatte planer i kommunen, med fokus på blant annet:

- Utvikle, rekruttere og beholde kompetanse.
- Digital kompetanse, utvikling av servicetorget og forbedret innbyggerdialog.
- Vedlikehold og utvikling av kommunens overordnede personalpolitikk-retningslinjer og rutiner innen HR-arbeidet.

En sentral oppgave er å identifisere utviklingstrekk i kommunens omgivelser for å kunne gjøre nødvendige tilpasninger. Dette handler om å øke kommunens sjanser for å tiltrekke seg og beholde kompetente medarbeidere, samt øke evnen til nyskaping og utvikling.

Det kan være krevende for kommunen å omstille seg til nye måter å yte tjenester på. Som en offentlig, regelstyrt organisasjon med lang historie, er det etablert en sterk tradisjon for hvordan «vi driver» kommunen. Samtidig som det stilles større krav til samarbeid, digitalisering og involvering, anerkjennes kommunenes tradisjonelle forvaltningsrolle og kravet til kvalitet og effektivitet. Dette er en situasjon som

kan være krevende, hvor etablerte metoder og overbevisninger settes under press.

Helsefremmende og inkluderende arbeidsplass (IA)

Avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) skal legge til rette for et mer inkluderende arbeidsliv til det beste for den enkelte arbeidstaker, arbeidsplass og samfunnet. Avtalen skal bidra til å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøtning og frafall fra arbeidslivet. Herøy har vært en AI-bedrift siden 2003, og det vil være viktig at man fortsetter arbeidet fremover for å nå målsettingene i AI-avtalen. I den grad en oppnår dette må en ha som mål å opprettholde lavt fravær ved å fokusere innsatsen på forebyggende arbeidsmiljøarbeid og på å redusere frafall fra arbeidslivet.

For å nå disse målene er partsamarbeidet mellom arbeidsgiver, ansatte og deres organisasjoner en forutsetning for at en skal lykkes, og kunne levere tjenester av høy kvalitet, skape trygge arbeidsplasser med meningsfylt arbeid og et godt arbeidsmiljø.

10. Planbehov – prioriterte planer

Planens navn	Vedtak eller hovedrevisjon				Planansvarlig
	2024	2025	2026	2027	
Kommuneplanens samfunnsdel	x				Utvalgsleder NOS
Kommuneplanens arealdel inkludert Kystplan		x			Kommunalsjef MK
Kommunedelplaner					
Kommunedelplan for helse, omsorg og mestring			x		Kommunalsjef HOI
Kommunedelplan for oppvekst og kultur	x	x			Kommunalsjef OK
Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet		x			Kommunalsjef MK/Kommunalsjef OK
Kommunedelplan for naturmangfold			x	x	Utvalgsleder NOS
Sektor- og temaplaner					
Strategisk næringsplan		x			Utvalgsleder NOS
Overordnet beredskapsplan	x				HR
Arkivplan	x				HR
Strategisk kompetanseplan			x		HR
Klimaplan	x				Utvalgsleder NOS
Hovedplan vann- og avløp		x	x		Kommunalsjef MK
Rusmiddelpolitisk handlingsplan				x	Kommunalsjef HOI
Alkoholpolitiske retningslinjer	x				Kommunalsjef HOI
Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner	x	x			Kommunalsjef HOI
Boligsosial handlingsplan			x		Kommunalsjef HOI/MK
Kulturmiljøplan	x	x			Kommunalsjef OK
Trafikksikkerhetsplan		x	x		Kommunalsjef MK
Hovedplan vei				x	Kommunalsjef MK
Habilitering og rehabilitering			x	x	Kommunalsjef HOI
Reguleringsplaner					
Silvalen sentrumsplan			x	x	Kommunalsjef MK
Områderegulering Brasøysundet bru	x	x			Kommunalsjef MK